

OBRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek obrtništva drav. banovine

<p>»OBRTNI VESTNIK« izhaja vsakega 1. in 15. v mesecu in stane: celoletno Din 40.— polletno Din 20.— posamezna številka Din 2.—</p>	<p>GLASILO OKROŽNIH ODBOROV, OBRTNIH ZDRUŽENJ IN OBRTNIH DRUŠTEV DRAVSKE BANOVINE UREDNIŠTVO IN UPRAVIŠTVO: LJUBLJANA, BEETHOVNOVA ULICA 10.</p>	<p>Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Ponatiski do- voljeni le z navedbo vira. Številka pri poštni hranilnici, podruž- nici v Ljubljani 10.860.</p>
---	--	--

X. LETNIK.

V LJUBLJANI, DNE 4. SEPTEMBRA 1936.

ŠTEV. 17a.

Kraljev rojstni dan — veliki praznik Jugoslavije

Vsa naša velika domovina se z največjo vnemo in radostjo pripravlja, da čim veličastnejše proslavi 6. september — rojstni dan svojega mladega kralja Petra II. Iz sre vseh poštenih državljanov žare ta dan plameni ljubezni do vsega kraljevskega doma, s katerim je Jugoslovanski narod neomajno povezan v boli in veselju in v katerem vidi poroštvo svoje svobode in napredka.

Rojstni dan našega kralja bo tudi letos posvečen eni samji globoki misli in veliki molitvi vseh jugoslovanskih duš od naše hrabre armade preko viteškega Sokolstva pa tja do slehernega iskrenega nacionalnega človeka najskrajnejše gorske domačije — v molitvi, ki bo spontano izzvenela v akord vročih želja, da nam ga v zdravju čuva Bog v našo srečo in naš ponos.

Mogočnemu zboru manifestantov se na Njegov rojstni dan pridružuje tudi obrtniški stan s tiho, a tem bolj globoko željo, da čimprej pride oni dan, ko nam bo stopil na čelo kot polnoletni vladar in nas popeljal po potih Svojega velikega očeta kralja Aleksandra I. Ujedinitelja in velikega deda kralja Petra I. Osvoboditelja v lepšo in mirnejšo bodočnost.

LISTNICA UREDNIŠTVA

Radi preobilice gradiva je moral podlistek »Ziviljenje in trpljenje slovenskega obrtnika« v zadnjih številkah izostati.

Naročniki, ponovno Vas pozivamo in prosimo, da poravnate naročnino! Zavedajte se, da sta v največji meri od rednega plačevanja naročnine odvisna obseg in vsebina lista.

Obrtniki, dopisujte v svoje stanovsko glasilo! Uredništvo.

Mogočna manifestacija obrtniške sloge

Uspeli občni zbor Zveze obrtnih društev v Mariboru

V soboto 22. avgusta in v nedeljo 23. avgusta t. l. so se zbrali v Mariboru obrtniki iz vseh krajev dravske banovine, da se skupno pogovorijo o svojih težnjah na občnem zboru Zveze obrtnih društev dravske banovine. Prišli so številni zastopniki obrtnih društev in združenj. V soboto ob 19. uri se je vršila v Narodnem domu konferenca delegatov, na kateri so se pretresala vsa važnejša vprašanja, ki so bila drugi dan na dnevnem redu občnega zbora. Že živahna debata na konferenci je pokazala veliko zanimanje vseh delegatov za vse aktualne obrtniške težnje in prizadevanja. Konferenco je vodil predsednik Zveze g. Josip Rebek.

Častni večer g. Ign. Založniku

Po konferenci se je vršil v mali dvorani Narodnega doma častni večer g. Ignaciju Založniku, obrtno-zadružnemu nadzorniku, v proslavo njegove 60 letnice. Na prijetnem večeru, ki sta ga priredila Slovensko obrtniško društvo v Mariboru in Zveza obrtniških društev, je bila zbrana številna družba obrtniških prvakov, obrtnikov in slavljenčevih prijateljev. Številni govorniki so orisali slavljenčeve zasluge za obrtniški stan in mu izrazili veliko hvaležnost za njegovo delo. V imenu Slovenskega obrtniškega društva v Mariboru je izročil slavljenču lepo spominsko diplomu g. Franjo Bureš, predsednik mariborskega Okrož. odbora obrtniških združenj. Večera se je udeležil tudi direktor tovarne Aga - Ruše g. Anton Krejčič in tudi on je imel na slavljenca iskren nagovor. V veselem razpoloženju in pri prijateljskem kramljanju je ob živahnem igranju tamburašev Slov. obrtniškega društva v Mariboru hitro minul prelepi večer.

Občni zbor Zveze

V prostrani veliki dvorani Narodnega doma v Mariboru se je drugi dan v nedeljo 23. avgusta t. l. začel ob 10. uri dopoldne občni zbor Zveze obrtnih društev dravske banovine v Ljubljani ob ogromni udeležbi delegatov obrtniških društev in združenj, ki se niso strašili ne žrtev ne slabega vremena. Z radostjo so prihitali na zborovanje svoje osrednje organizacije, da se snidejo in porazgovorijo o stanovskih težavah in vprašanjih s svojimi voditelji.

Občni zbor je otvoril in vodil predsednik Zveze g. Josip Rebek. Pred prehodom na dnevni red je predlagal občnemu zboru, da odpošlje udanostno brzojavko Nj. Vel. kralju Petru II., kar je zbor sprejel z gromkimi ovacijami kralju. Iz zbora je bila poslana tudi pozdravna brzojavka ministru za

trgovino in industrijo g. dr. Milanu Vrbanču.

Nato je g. predsednik pozdravil zastopnika Zbornice za TOI obrtno-zadružnega nadzornika g. Ignacija Založnika, narodnega poslanca dr. Ivana Jančiča, prisotne predsednike Okrožnih odborov obrtniških združenj in vse delegate iz oddaljenih in bližnjih krajev.

Po pozdravih predsednika je pozdravil zborovalce najprej nadzornik g. Založnik v imenu Zbornice za TOI. Podčrtal je pomen prostovoljnih obrtniških organizacij in njih prednost pred prisilnimi ter izrazil željo, da bi Zveza združila v složen in močan tabor vse obrtnike in da bi pri volitvah v Zbornico postavili obrtniki enotno listo, kajti le tako bodo lahko uspešno ščitili čisto stanovske in gospodarske interese obrtništva. Nadalje je imel pozdravni nagovor narodni poslanec g. dr. Jančič, ki je povdaril potrebo gospodarskega sveta in obljubil obrtnikom pri njihovih prizadevanjih in koristnem gospodarskem delu vso svojo pomoč. Brzobjavno in pismeno pa so pozdravili občni zbor častni predsednik Zveze industrijalec g. Zdravec, g. Holy iz Rogaške Slatine in mnogi obrtniški voditelji iz Beograda in Zagreba.

Po pozdravih zastopnikov je najpreje podal izčrpno in programatično poročilo, v katerem je očrtal vse aktualne naloge in potrebe obrtnikov, predsednik g. Josip Rebek. (Njegov govor prinašamo mestoma dobesedno, mestoma le v izvlečku.) Izvajal je:

Spoštovani zborovalci!

Čenjeni tovariši in soborci!

Leto za letom iščemo prilike, da na svojih stanovskih zborovanjih damo duška svojim težnjam in svojim stremljenjem, ki jih zastavljamo v delu za izboljšanje našega gospodarskega položaja in naših skromnih eksistenc, za ustvaritev gospodarskega blagostanja nam in našim družinam ter preko nas za blagostanje naše ujedinjene domovine — srčno ljubljene Jugoslavije!

Vi, tovariši, ki ste prekaljeni v borbah našega stanu, ste se danes ponovno zbrali v tako velikem in častnem številu na tem našem zboru, kjer hočete s svojo prisotnostjo ponovno izpričati svojo veliko stanovsko zavest in preko nje potrditi svojo odločno voljo pomagati tam, kjer se še pomagati da!

Mi vsi se zavedamo, da na kako javno podporo ne smemo računati, temveč da velja za naš stan edino in samo klic: *Dela hočemo!*

Velikanskega pomena je za celotno strukturo ljudske povezanosti, da je čim več samostojnih eksistenc, ki niso državi v breme, kot je to slučaj pri obrtništvu in trgovstvu. In ravno to nas upravičuje izpregovoriti v javnosti svobodno besedo o različnih stvareh.

To nas tudi upravičuje, da opozarjamo odgovorne činitelje v državi, da posvečajo vso svojo in največjo pozornost sedanjemu gospodarskemu stanju.

Preteklost zadnjih 15 let je vedno znova dokazala, da je obrtniški stan, čeprav so gospodarske krize različnih oblik udrle preko cele Evrope in nam sosednih držav tudi v našo Jugoslavijo, bistveno najodpornější stan. To pa zato, ker se zna obrtnik v težkih časih utesniti v svojih potrebah in, ker ga preveča zavest, da je za svoj nadaljni obstoj odgovoren le on sam.

Zato vas opozarjam ob tej priliki na važnost prostovoljne obrtniške organizacije, katere vidnejši predstavniki v dravski banovini ste prav vi, cenjeni tovariši!

Gotovo ste že večkrat občutili, da je nujno potrebno, da naš stan nekaj več pomeni v politični upravi, kot je to dejanski položaj sedaj. Iz polpretekle dobe imamo svetel vzgled na delavskih in kmečkih organizacijah, ki so si radi svojega enotnega nastopa znale priboriti velik vpliv v političnem, kakor tudi v zakonodajnem pogledu.

Poglejmo samo na delavsko socialno zakonodajo in vidimo njih uspehe. Kakšne ugodnosti so si znali priboriti, kljub vsem oviram, posebno v socialnih vprašanjih, medtem ko smo bili mi tepeni napram veleindustriji in socialni zakonodaji z enakimi obveznostmi in težkimi dajatvami, dasi so življenjski pogoji delavca vse drugačni v rokodelski delavnici, kot v tovarnah in ostalih industrijah.

Mi bomo in moramo dokazati, če si svojo organizacijo uredimo in zgradimo, da naš stan ne spada med zadnje v državi, temveč da mu gre po vsej pravici enaka vrednost kot poljedelcem in delavcem.

Predvsem ne dovede mali obrtnik — mali podjetnik srednjega stanu — države nikdar v težave, kakor je to žal le prevečkrat slučaj pri velepodjetjih, ki javnosti vedno predočujejo, kako daleko ugodnejše in cenejše lahko delajo.

Vse rane, ki so jih prizadejala gospodarstvu velepodjetja, mora poravnati končno delovni sloj prebivalstva, čeprav pripada med mojstre ali delavce. Za nas obrtnike se pa ne dobi nobene podpore ali subvencije, če posameznik propade.

Seveda obrtniški stan se veliko lažje opravlja na mačehovski način, kar se državnih podpor tiče!

Mi pa tudi nismo pripadniki takega sistema, temveč je naše mnenje, da morajo biti državna sredstva na razpolago samo zato, da se državljanji postopoma neobrazujejo, da lahko vzdržijo današnjo konkurenčno borbo. Sicer pa mi ne zahtevamo ničesar drugega kot delo!

Mi ne zahtevamo od države nobenih ubožnih podpor, ker dobro vemo, da tudi država ne bo mogla podpreti onih tisočev brezposelnih, ki jih imamo in med katere so žal tudi nam vedno odprta vrata, če ne bomo z vsemi napori in žrtvami vzdržali svojih obratov!

Mi se ne trudimo samo za nas, ko skrbimo za delo, temveč hočemo dajati delo tudi drugim v naših delavnicah!

To je veliko idealno prizadevanje našega gospodarsko gonilnega stanu, na katero smo lahko ponosni. Da mu moremo služiti v polni meri, smo si zgradili prostovoljno organizacijo, da ona izvrši vse te težke naloge.

Na zadnjem občnem zboru lansko leto smo temeljito razpravljali in ugotovili glavne nedostatke. Pa kakor vedno, tudi tokrat smo nalteli na popolno nerazumevanje.

Da se naša dejanja ne bodo napačno tolmačila, smatram za potrebno, tudi letos znova odločno in jasno izjaviti s tega mesta naše nepokolebljivo stališče do notranjega ustroja naše države, ker kakor odločno zahtevamo nje nedeljivost, tako hočemo imeti na drugi strani čim širšo samoupravo banovinskih edinic. Kot gospodarski činitelj izključujemo iz srede naših stanovskih organizacij vsako strankarsko politiko ali pa nje vmešavanje.

Vsak naš stanovski tovariš se lahko svobodno izživlja v pogledu svojega svetovnega naziranja. Stanovska njegova dolžnost pa je, da se vsikdar in povsod zaveda svojega stanu in deluje na tem, da se prilike zanj izboljšajo ter da s svojim delom ustvarja predpogoje za ugled in veljavo obrtniškega stanu. Žal, do danes se nas je še vedno izigravalo in najčestje drugega proti drugemu.

Politične stranke ne polagajo nobene važnosti na nas kot srednji stan.

Vodi se politika kapitala, malega človeka se pa zapostavlja. Smo brez pravega zastopstva v javnem življenju: tako v narodni skupščini, banovinskem svetu in občinskih zastopstvih kot v svoji stanovski Zbornici TOI...

Gospodarske neuspehe pripisujemo predvsem dejstvu, da se ni upoštevalo pametnih predlogov od naših gospodarskih edinic.

Ali je bil naš greh tako velik, če smo kot zavedni državljani hoteli pomagati lojalno na gospodarski ureditvi države in predlagali ukrepe, ki bi sigurno omilili, če že ne docela izboljšali naš težki gospodarski položaj?

Kaj se je storilo glede zaštite legalnega obrtništva? Šušmarjev je čedalje več. Nujno je potreben zakon, ki naj zaščiti vse poštene obrtnike.

Predsednik gosp. Rebek se je temeljito dotaknil vseh oblik šušmarstva — tega največjega zla obrtnikov, dalje je podrobneje govoril o nelojalni konkurenci, o delovanju podjetij kakor so Bača, Tivar i. dr., razpravljal o kartelih, o nepravičnem obdavčenju obrtnikov v primeri z industrijo in velepodjetij sploh, o socialni zakonodaji, o socialnih dajatvah in pokojninskem zavarovanju obrtnikov, o razdolžitvi in finančni zaščiti obrtnikov, o kreditni politiki, o javnih delih in zaposlitvi obrtnikov, o vzgoji in izobrazbi obrtniškega naraščaja ter o propagandi za prodajo domačih obrtniških izdelkov.

Zveza je posvečala vsem tem vprašanje največjo pozornost in brigo.

Delali smo vloge in predloge, ki so bili vsi usmerjeni v pravcu zaštite srednjega stanu.

Danes moramo poizkusiti še enkrat in odločno povedati prav vse, kar nas teži. Mera je polna! Mi zahtevamo upoštevanje obrtniškega stanu in izvedbo njegove zakonite zaštite.

Z ozirom na negotovost položaja, v katerem se nahajamo obrtniki, zahtevamo, da se takoj pristopi k realizaciji določb obrtnega zakona glede starostnega zavarovanja v smislu predlogov obrtniških organizacij. Naša bodočnost je v očigled sedanjemu stanju negotova; za starost smo popolnoma nepreskrbljeni. Zato je naša zahteva po izvedbi starostnega zavarovanja popolnoma upravičena.

Pravilno rešitev vseh teh vprašanj vidimo edino v osnovanju gospodarskega sveta, ki je predviden v členu 24. ustave.

Gospodarski svet bo omogočil šele ustvaritev zakonov gospodarskega in socialnega značaja. Mi obrtniki postavljamo samo upravičene zahteve; da pa ne uspejo tako kot želimo, je mnogo krivde na naši lastni neslogi. Z nami vred enako trpe tudi trgovci.

Pravilno je postopanje našega Zemaljskega saveza, ki je pristopil k skupnim ukrepom obrtnikov s trgovci. Mi obrtniki in trgovci smo poklicani, da pokrenemo močan pokret srednjega stanu. Ta pokret je bil osnovan že pred vojno v Nemčiji in nato v drugih državah. L. 1905 pa se je ustanovila Mednarodna ustanova srednjega stanu.

Srednji stan ni nasproten gospodarskemu stanju, ki je zasnovan na privatni lastnini, nasledstveni pravici in svobodnem tekmovanju; on nastopa le proti preveliki koncentraciji kapitala, ki v stvari vodi k industrijskemu in finančnemu fevdalizmu, kajti ta kapital dela na tem, da preko podružničnega sistema velikih magacinov itd. uniči vse svoje nasprotnike in čim doseže svoj monopolski položaj — gospodarsko usuzni konzumenta.

Srednji stan zahteva solidarno racionalizacijo, ki bo koristila vsemu prebivalstvu; odločno je pa proti pseudoracionalizaciji, ki koristi samo privilegiranim razredom.

Srednji stan zahteva reformo bankarskega sistema in pocenitev kreditiranja malemu gospodarju; osobito pa zahteva, da se ga pripusti v upravo emisijske ustanove in da pride tudi on v večji meri do njenih cenjenih kreditov kot doslej.

To je naša zahteva in prepričani smo, da se bo z zakonsko rešitvijo tega vprašanja srednjemu stanu mnogo pripomoglo.

Iz vsega tega razvidite, da so velike naloge, ki se nam stavijo pri našem delu v izvršitev. Izvedli jih bomo, ako bomo složni in trdno povezani v svojih obrtniških organizacijah. Radi tega naj nas ne razdvaja različno gledanje gotovih

† Ivan Rebek:

Življenje in trpljenje slovenskega obrtnika

Po velikem prizadevanju se mi je posrečilo najeti si primerno delavnico v najbližji okolici Celja in tako sem po preteku prvega tedna že začel z rednim delom v svoji lastni delavnici. Da bi si namestil delavnico v mestu, ni bilo niti misliti, ker so nemškutarji ugovarjali na vse mogoče načine. Tudi Mestno načelstvo bi mi ne dalo dovoljenja za nastanitev v mestu. Toda kljub vsem njihovim prizadevanjem v bližnji okolici Celja niso mogli ničesar opraviti.

Kmalu sem si zagotovil toliko dela, da mi je bila bodočnost odprta; to pa po zaslugi takratnega slovenskega časopisja, osobito v Celju izhajajoče »Domovine« ter svojih najbližjih prijateljev.

Bil sem član vseh takratnih celjskih narodnih društev kot n. pr. Čitalnice, Sokola in pa Obrtnega društva, katerega je ustanovil leto prej Dragotin Hribar.

Dr. Jože Vošnjak je tedaj sklical ožji sestavek zaupnih mož v Čitalnici. Takrat ni bilo v Celju nobene politične organizacije. Vso politiko je vodilo nekaj advokatov in pa slovenski poslanci, ki so bili takrat še edini in složni. Dr. Vošnjak je poročal o svojem delu v državnem zboru, o boju, ki ga morajo bojevati za ustanovitev celjske gimna-

zije. Reševali smo tudi razna druga narodnogospodarska vprašanja, tako predvsem vprašanja slovenskega uradništva, ki je bilo skrajno prezirano in zapostavljeno, kakor tudi razne kmetijske in občinske zadeve. Na tem sestanku sem sprožil vprašanje o obstoju narodnega obrtništva. Na poziv poslanca dr. Vošnjaka, da mu predložim konkreten tozadevni osnutek, sem predlagal, da se sprejme splošni narodni bojkot napram nemški obrti in trgovini, in res se je ta predlog prepustil v rešitev Obrtniškiemu društvu. To društvo je obstajalo v večini iz podpornih članov. To so bili razni advokati, koncipienti, duhovniki in učitelji, nekaj profesorjev, vseh okrog 25. dočim je bilo rednih članov samo 15. Med temi je bilo odločnih Slovencev kakih 8.

Društveni funkcionarji so bili Hribarjevi nastavljenici. Hribar sam je bil predsednik, faktor Magolič tajnik, njegov knjigovez Trček blagajnik, jaz sem bil pa podpredsednik. Vse društveno delo je predsednik naložil meni na rame. Ker so nekateri že razumeli moj delovni program, so kmalu izstopili iz društva. Ostali smo vztrajali naprej. V maju istega leta smo priredili prvi takratni slovenski obrtniški shod v Vojniku. Vršil se je v gornjih prostorih starega Vrečarja. Shod je bil sicer klaverno obiskan, vendar je bil s tem led prebit. Predsednik je poročal o potrebi obrtništva, jaz pa o obrtniški samozavesti, kar je že precej ci-

kalo na bojkot. Ker se je ta način propagande našega stanovskega programa izkazal kot manj učinkovit, sem si zamislil nekaj drugega. Pogumnejše obrtnike, nekatere tudi z okolice, sem organiziral pod akcijo društva, da smo v tedanji »Domovini« že preko celega leta objavljali naše tvrdke kot priporočljive in solidne. To je pripomoglo do precejšnjega uspeha, toda manj ugodno je bilo meni, ker nisem imel kritja za naročene oglase. Toda s krepko voljo je bilo tudi to odpravljeno.

Ker se je torej začelo to gibanje narodnega obrtništva; ki je kljub vsem zaprekam počasi napredovalo, je društvo čez nekaj let izdalo velik stenski koledar z obrtniškiimi in trgovskimi inserati. Društvo je izdalo l. 1909. kažipot po slovenskem Štajerskem z naslovi vseh narodnih tvrdk in zavodov naše Štajerske, opremljen s primernimi članki. To je še največ zaleglo v smislu bojkota. Ta kažipot je društvo brezplačno razpošiljalo.

Leta 1896 se je v Celju pričel v zgodnji pomladi zidati Narodni dom. Ker s svojo majhno delavnico nisem mogel misliti na obširna dela pri tej gradnji, sem se znašel v mučni situaciji. S pomočjo svojih prijateljev, Golgranca in dr. Dečka sem si ustanovil v Celju večjo delavnico, šele tedaj sem mogel prevzeti dela za Narodni dom, kar mi je zelo dvignilo ugled. Priboril sem si tudi tedaj celjsko meščanstvo, dasi so se me na vse kriplje branili. (Dalje prih.)

vprašanj, za ureditev tistih nam je še vedno odprta pot!

Najvažnejše je, da s svojim delom gradimo in ne razdiramo!

Zato smatram za umestno, da se tudi ob tej priliki dotaknem naših odnošajev do drugih skupin.

(G. predsednik je nato obširneje prikazal delovanje ostalih obrtniških skupin in se nekoliko pomudil pri naših političnih prilikah.)

Mi si štejemo v dolžnost, da storimo vse, kar moremo za obrtniški stan.

Globoko verujemo, da je rešitev celokupnega obrtništva edino v skupnem nastopu!

Zato je, tovariši, tudi vaša dolžnost, da storite, kar je v vaši moči, da naša pravična stvar tudi zmagal!

Naše geslo mora biti: Naprej z lastno močjo! Pod tem geslom hočemo zmagati, ker mi zmagati moramo!

Obrtnik se ne ujača pesimizmu. On odklanja vsako nasilje. Vsakemu nasilju se bo postavil dovolj močno v bran!

Spomladi smo sklicali zbor vsega obrtništva, da ob času, ko je narodna skupščina razpravljala o novem državnem proračunu, znova proučimo naš položaj in stavimo konkretne predloge.

Zahtevamo, da se svobodno in prosto kretamo pod okriljem naših legalno priznanih in nadstrankarskih organizacij!

Če se nam nalagajo dolžnosti in bremena, zahtevamo tudi svoje pravice!

Med nami je razpoloženje, ki zahteva samoodred, mir in pravičnost! S svojim sodelovanjem hočemo pomagati državi, da se gospodarsko dvigne, da se preko njenega blagostanja razlije blagostanje tudi na ostale stanovne in ves narod!

Pozivam vas k složnosti in skupnem delu za obrambo naših življenjskih interesov!

Stvorimo ob teh težkih časih tesno stanovsko skupnost sami med seboj in trdno povezano z ostalimi stanovni širom cele države!

Z medsebojnim zaupanjem bomo složno premagali vse ovire in krepko izvedli vse napore!

Skušajmo si v okvirju gospodarske skupnosti, z zgraditvijo prodajnih in sličnih gospodarskih zadrug ustvariti trdno pridobitno podlago, ki nas bo krepila v gospodarski odpornosti!

Predsednikovemu poročilu je sledilo tajniško poročilo Zveze, ki ga je podal začasni poslovni tajnik g. inž. Jože Rus. Iz njegovega poročila je bilo razvidno notranje in zunanje življenje Zveze in njeno bogato delovanje v prid našega obrtništva.

Blagajniško poročilo je podal blagajnik Zveze g. Miroslav Urbas. Prikazal je blagajniško poslovanje minulega poslovnega leta in iznesel proračun za tekoče leto, nakar je v imenu revizorjev na kratko poročal g. Hiel iz Maribora.

Volitev novega odbora ni bilo, ker traja njegova funkcijska doba tri leta in poteče prihodnje leto.

Sledile so slučajnosti. K besedi so se oglašili mnogi delegati in vidnejši obrtniški voditelji iz raznih krajev naše ožje domovine. S stvarnimi predlogi in nasveti so prikazali ter osvetlili marsikatero pereče in važno obrtniško vprašanje. Upravni odbor Zveze bo imel tako tudi v bodoče mnogo skrbi in dela že samo s tem, da naslovi vse na občnem zboru izražene želje in predloge na pristojna mesta in jim pomaga do uresničenja.

Občni zbor je sprejel ob zaključku z velikim odobravanjem sledečo jedrnatno resolucijo:

Resolucija

sprejeta na rednem občnem zboru Zveze obrtnih društev Dravske banovine v Ljubljani, ki se je vršil dne 23. avgusta 1936 v Mariboru:

Obrtništvo Dravske banovine ugotavlja, da kljub vsem naporom in težkim žrtvam za olajšanje težkih gospodarskih razmer in zlasti za poživljenje obrtniške delavnosti in zaposlenosti še vedno ni znakov, ki bi kazali in dajali nado, da se položaj končno vendarle preokrene na bolje.

Pojavi boljše zaposlenosti se omejujejo samo na nekatera velika industrijska podjetja. Kolikor se je poživila zaposlenost pri obrtniških gradbenih strokah, se dela z ogromnim rizikom in pod zelo neugodnimi plačilnimi pogoji. V rokodelskih obratih pa traja še nadalje jako slaba zaposlenost, čemur se na drugi strani pridružuje še obremenitev z javnimi dajatvami, ki niso več v sorazmerju s plačilno zmožnostjo obrtnika ter nelojalna in nelegalna konkurenca, ki ravno gospodarsko šibkim slojem obrtništva odvzema velik del zaposlitve, cene pa pritiska pod nivo rentabilnosti poštenega in solidnega dela.

Prezadolženost obrtništva narašča in realiziranje terjatev s prisilno prodajo obrtniške imovine uničuje v opasnem obsegu gospodarske edinice in obratni kapital obrtne delavnosti. Socijalni in strokovni nivo obrtništva nazaduje ter ograža njegovo koristno udejstvovanje v javnem življenju in dviganju domačih proizvodnih sil.

Končno obrtništvo v tem položaju še posebno težko občuti neurejene razmere v svojih gospodarskih predstavništvih ter pogreša tesno združitev organizatornih sil vseh gospodarskih panog, zlasti obrta in trgovine, ki bi mogle s primernim poudarkom izposlovati na odločujočih mestih upoštevanje gospodarskih razmer in potreb.

Zbor smatra zato v interesu zboljšanja položaja obrtništva in gospodarskih strok, da opozarja in usmerja svoje zahteve zlasti na sledeča pereča vprašanja:

1. Poživeti je treba zaposlitev obrtništva s čim obsežnejšimi javnimi deli in dobavami, pri čemur naj se izpremene določbe zakona o drž. računovodstvu tako, da bo obrtništvo omogočena pri vseh rokodelskih delih neposredna udeležba na licitacijah in da bodo olajšani pogoji za izvršitev in plačilo dela. Način oddaje del naj se preuredi tako, da se najnižje ponudbe izločijo in zagotovi prednost solidno in pošteno izvršenemu delu po gospodarsko utemeljenih in primernih cenah.

2. Zaščititi je legalno obrtniško delo pred nelojalno in nelegalno konkurenco ter v ta namen poostri predpise o pobijanju šušmarstva. Prepovedati je ustanavljanje industrijskih prodajalnih na drobno kot so zlasti Ba'fa in »Tivar«, zabraniti izvrševanje del v kaznilnicah in po sličnih zavodih, prepovedati kartele velepodjetij ali jih vsaj podvreči strogemu nadzorstvu, v katero je pritegniti predstavnike obrtništva ter zabraniti z najstrožjimi sankcijami zlorabe kartelov za uvajanje gospodarsko neutemeljenih cen in pretiranih zaslužkov poedinih podjetij.

3. V zvezi z vprašanjem minimalnih mezd se mora urediti vprašanje obveznih minimalnih cen za obrtniške izdelke in dela ter tako omogočiti gospodarsko utemeljen in primeren zaslužek delodajalcu, s tem pa obenem zagotoviti primernost mezde in dejansko zaposlitev delavca sploh.

4. Obenem z olajšanjem pogojev za obrtniške kredite, zlasti pri Znanstvi banki Kraljevine Jugoslavije, je nujno pristopiti k resni in smotreni razdolžitvi obrtništva, ki denarnim zavodom dolguje skoro enako veliko vsoto, kot je ugotovljena pri zadolžitvi kmeta in je z ozirom na gospodarski ter socijalni pomen domače proizvodnje prav tako važen gospodarski problem, kakor je vprašanje zadolžitve kmeta.

5. Zaščita in povzdig domače proizvodnje zahtevata normiranje uvoza tujih izdelkov in ustanovitev zavoda za pospeševanje izvoza obrtnih izdelkov, pri čemur je dati obrtništvu možnost konzultativnega sodelovanja.

6. V svrhu razbremenitve obrtništva naj se izvede revizija sedanje davčne zakono-

daje, zlasti v pogledu preureditve in olajšav pri pridobitni (uvedba pavšalizacije) in prometnem davku ter pri taksah, ki občutno zadevajo obrtniško poslovanje.

7. Pri socijalnih dajatvah za zavarovanje delavstva je uesti diferenciacijo prispevkov med industrijskim in rokodelskim delavstvom, ker slednje sorazmerno in mnogo manjši meri izčrpa sredstva socijalnega zavarovanja, vživa pa pri delodajalcu večje ugodnosti glede mezde in preskrbe, kakor industrijsko delavstvo.

8. Izvesti je čimprej novelizacijo obrtne zakonodaje v smislu predlogov, ki jih je stavilo obrtništvo preko svojih organizacij in pristojnih zbornic.

9. Starostno in onemoglostno zavarovanje obrtništva je postalo tako močan socijalni postulat širokih slojev naroda, ki se bavijo z rokodelskim delom, da je potrebno brez odloga pristopiti k njega izvedbi, pri čemur je interes in dolžnost države, da podpre inicijativno obrtništva z javnimi sredstvi.

10. Glavni pogoj za uspešen strokovni napredek obrtništva je dobro vzgojen obrtniški naraščaj. Strokovni izobrazbi te mladine je posvetiti vso pažnjo, obenem pa je skrbeti, da se pospešujejo in izpopolnjujejo vsi zavodi, ki imajo namen nuditi obrtnemu naraščaju preskrbo zlasti v vajenskih domovih.

11. Poživitev in podkrepitev gospodarskih predstavništev, ki naj ščitijo interes obrtništva in sodelujejo ter podpirajo državna in samoupravna oblastva v njihovih naporih za ozdravljenje gospodarske krize in napredek gospodarstva, je eden glavnih pogojev za uspešnost tega delovanja. Zato je nujno potrebno, da se ustvari gospodarski svet, v katerem je določiti obrtništvo, njegovi gospodarski in socijalni važnosti primerno zastopstvo. Posebno pa smatra obrtništvo Dravske banovine, da se redno in uspešno delovanje Zbornice TOI, ki je najvišje gospodarsko predstavništvo v Sloveniji omogoči s tem, da se s takojšnjo izvedbo zborničnih volitev stvari dejansko in uspešno sodelovanje obrtništva na vseh problemih, ki se tičejo narodnega gospodarstva. Da bodo vsi kraji zastopani pravično, je izvesti volitve tako, da bodo voljeni člani v zbornični svet po načelu: za vsak volilni okoliš ali okrožje razven Ljubljane, po en zastopnik, ki je v dotičnem okolišu dobil največ glasov.

Končno izjavlja zbor, da odločno odklanja vmešavanje kakršnihkoli strankarsko političnih vprašanj v obrtniške organizacije in smatra za nujno potrebno tesnejše sodelovanje vseh gospodarskih panog, zlasti pa solidarno nastopanje obrtništva s trgovstvom in gostilničarstvom, ker bo le na ta način mogoče zbrati one sile, ki so obrtništvu potrebne, da doseže svoje pravice in izpolnitev vsaj najvažnejših svojih zahtev.

Po občnem zboru so se delegati zbrali še k skupnemu obedu v restavraciji Narodnega doma in si pri tej priliki izmenjali še marsikatero tovariško misel in besedo; popoldne in proti večeru pa so se odpeljali v domače kraje s poživljenim optimizmom in trdnejšo vero v boljše čase.

Tajništvo Zveze pa je poskrbelo, da je bila resolucija v najbližjih dneh po občnem zboru odposlana na merodajna mesta.

Ponovne volitve v podružnici Znanstvi banke v Ljubljani

Kakor smo v eni zadnjih številčk že javili, se vrše dne 13. septembra v Ljubljani, Celju in Mariboru ponovne volitve delničarjev Znanstvi banke za poslovni odbor ljubljanske podružnice. Slovensko obrtništvo z velikim zanimanjem sledi razvoju dogodkov v tem izključno obrtniškem denarnem zavodu. Naloga, ki jo ima vršiti državna obrtna banka, je baš za sedanje težke

gospodarske prilike tako odgovorna, da ne sme biti ta zavod nobeno torišče nesoglasij in teren samovoljnosti gotovih oseb. Banka, ki je bila ustanovljena dejansko z denarjem malega obrtniškega človeka (država namreč še do danes ni vplačala vsega svojega obveznega prispevka), mora pred vsem služiti s svojo nepristransko denarno politiko ravno temu malemu človeku, našemu obrtniku in ne sme biti v tej službi orodje nikogar.

Mi smo imeli na tem mestu že čez priliko, da smo povedali tudi svoje mišljenje in dobro voljo, pomagati celokupnosti s to ustanovo. Odločno smo pa tudi odklanjali vmešavanje in vsakrjno stremljenje bodisi posameznika ali kogarkoli, ki bi samo poskušal uporabljati ta denarni zavod v druge sebične namene.

Ako sedaj hoče »Obrtnik« priti zamorca, mu prav nič ne zamerimo zato, ker smo že navajeni njegove taktike: Hitro očitaj drugemu svoj greh, da ti ga drugi ne očita! Kakor je neokusna in brezplodna obramba teh ljudi, tako je še bolj neokusno podtikavanje uradništvu, ki vrši samo svojo službeno dolžnost. Znano nam je le predobro, da se g. Pičman in Cie. vedno znašajo na druge, če se zadeve ne izčejejo po njih volji.

Akoravno so se za predstoječe volitve založili z novimi delnicami precej dobro, vendar smo trdno prepričani, da tudi tokrat lanskoletnega rezultata spremenili ne bodo. Slovenski delničarji se že večkrat jasno in odločno povedali, komu zaupajo in kakšno vodstvo tega denarnega zavoda tudi zahtevajo. Od tega njihovega stališča jih ne premakne nobena sila, pa naj pride od kjerkoli. Oni, ki so se zavedali pomena tega obrtniškega denarnega zavoda takrat, ko so si od ust pritrgavali denar za nakup delnic in so to storili zato, da bi danes prepustili zavod v upravo samovolji, na milost in nemilost ljudem, ki takrat ob ustanovitvi še s prstom niso mignili za to ustanovo.

Slovenski delničarji tudi še niso pozabili, s kakšnim prezirom je bila poteptana lansko leto njih večina, zato hočejo tokrat še odločneje poudariti svoje zahteve in svojo voljo. V upravo podružnice Zanatske banke v Ljubljani si bodo izbrali može, ki so s svojim delom že mnogokrat dokazali, da res delajo nesebično za obrtniško stvar ter da so pri svojem javnem udeleževanju nepristranski in objektivni. S predstoječimi volitvami pa hočejo še posebej izkazati zaupanje svojemu staremu, toda mnogo za služnemu obrtniškega delavcu g. Franchettiju.

Zatirajte šušmarstvo!

Krojači!

Pri nabavi vsakovrstnega blaga za moške obleke, kakor tudi podloge in pribora, Vas bodo najbolj vestno in pri najugodnejših cenah postregli pri:

Češko-jugoslovenska
veletrgovina blaga
ANTON HUBL D. D.
Zagreb, Trenkova ulica št. 7

ZANATSKA BANKA

KRALJEVINE JUGOSLAVIJE A. D.

PODRUŽNICA LJUBLJANA

Gajeva ulica 6.

Centrala Beograd.

Delniška glavica Din 75,000.000

Udeležba države Din 30,000.000

Glavna podružnica Zagreb

Podružnica Sarajevo

PODELJUJE

obrtnikom in obrtnim podjetjem
menična in hipotekarna posojila,
kredite na tekoči račun, posojila na
zastavo državnih vrednostnih pa-
pirjev, delnic Narodne banke in
Priviligrane Agrarne banke.

SPREJEMA

na obrestovanje vloge na hranilne
knjižice in tekoči račun, katere iz-
plačuje brez omejitve.

UPRAVLJA

imovino in fonde obrtniških ustanov
in organizacij. Izvršuje vse ostale
bančne posle.

Brzjavni naslov: »Zanatska« Ljub-
ljana. — Telefon št. 30-20. — Račun
Pošne hranilnice št. 14.003.

Od 1. — 13.
septembra 1936

LJUBLJANSKI VELESEJEM

50% popust na železnici, parobrodih,
avijonih.

Na odhodni železniški postaji kupite
rumeno legitimacijo za Din 2.—.

Vsadržavna razstava »ZA NAŠ LES«.
Zivalski vrt. Divjad v parku.

VELIKA VRTNARSKA RAZSTAVA.

Industrija, obrt, trgovina. — Domače
preproge. — Perutnina, kunci, golobi.
Ribe itd.

Tekmovanje harmonikarjev 13. sept.

KRASNO ZABAVIŠČE.

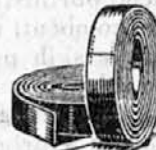
Velikomestni variété popoldne in
zvečer.

Vabimo Vas

Zajamčeno enako trde bruse, skalce,
kašarje, razpošilja najceneje
kamnolom ROJS, ROGATEC.

GARANTIRANE Gonilne jermene

za vsakovrsten pogon,
kakor tudi

okrogle jermene
šivalne jermene
lesene jermene
vosek „Prima“ za jermena

itd. nudi

BRCAR & Co., Ljubljana
Kolodvorska ulica št. 35

Zaloga

stekla, porcelana, zrcal, sve-
tilk, raznih okvirjev i. t. d.

STAVBNO

IN UMETNO STEKLARSTVO

Avgust Agnola

LJUBLJANA, TYRŠEVA CESTA 10

Račun pošne hranilnice 10.940. — Tel. 24-78

Kreditno društvo

MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje posojila na menice

in kredite v tekočem računu vsem

kredita zmožnim osebam in tvrdkam

»INDUS«, tovarna usnja in usnjenih izdelkov, družba z o. z. Ljubljana

Tovarna gonilnih jermen izdeluje v najboljši kakovosti: Vse vrste transmisijskih jermen znamke »Panther«, »Kron«, Indus »Special-Citrontan«. Tehnične predmete za tekstilno industrijo kakor Pikerje, udarne kapice, udarna jermena, manšete, tesnila itd.

Tovarna usnja izdeluje vse vrste usnja, krom in galunski stroj, telečji in goveji boks, kravine, dulboks, blankusnje, usnje za knjigoveze, svinjsko usnje za galanterijo in sedla.

Tovarna galanterijskih izdelkov izdeluje kovčge, gamaše, opasače, žoge, aktovke itd.

DOMAČI KAPITAL!

DOMAČI DELAVCI!